

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.

Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.

Telefon Nr. 29.

Fericirea.

de G. Aslan.

Nu există om pe pămînt, — sînt absolut sigur, — care să nu voiască să fie fericit. Chiar și acela — ași dori să nu fie niciunul — care nutrește idei întunecoase și e gata să renunțe la viață, încă voește fericirea, și tocmai fiindcă n'o găsește, n'are pentruce trăi. Dar, dacă ași întreba pe stimații mei cititori, în ce constă fericirea și ce crede fiecare că-i lipsește, pentru a fi fericit, n'ași primi poate două răspunsuri la fel.

Explicarea e foarte simplă. Toată lumea voește să fie fericită, pentrucă fericirea e, prin definiție, starea în care omul e absolut mulțumit că trăește. Ce ar mai putea dori altceva? Cînd însă e vorba să se arate anume condițiile în cari cineva ar ajunge la complectă mulțumire de viață, atunci fiecare om răspunde deosebit după felul naturii sale și după împrejurările în cari trăește.

Vom trece mai întîi în revistă principalele concepțiuni despre fericire, cari s'au manifestat în cursul timpurilor, apoi vom cerceta problema, ținînd seamă de rezultatul anchetei istorice și de datele psihologiei moderne.

Intr'o poveste persană găsim o concepție despre fericire, destul de caracteristică, cutoatecă e ascunsă sub vestmîntul închipuirii. Un puternic suveran din Persia avea sub stăpînirea lui provincii întinse, averi

prețioase și cele mai frumoase sclave, și totuși se plictisea de moarte, era mai deplîns decît cel din urmă dintre supușii săi. Aceștia se amăgeau cu speranța, că dacă vor dobîndi cutare s'au cutare lucru, vor fi fericiți, dar el perduse orice speranță, căci avea toate bunurile de pe pămînt și tot nu era fericit. Atunci el chemă pe toți gîcitorii, pe toți magii și astrologii din întinsul său imperiu pentru a-i întreba ce să facă ca să fie fericit. Unii îl sfătuiră într'un fel, alții în alt fel, dar niciunul din ei nu isbuti, și regele îi omori pe toți. Intr'o zi să înfățișă înaintea lui singurul mag, care mai rămăsese în imperiu: „stăpîne, îi zise el, nu-i decît un mijloc de a fi fericit: să porți cămașa unui om fericit“. Indată se trimiseră emisarii în toate părțile, să caute talismanul, care trebuia să aducă puternicului suveran pacea sufletească. Dar înzădar cutreerară dinșii toate provinciile, înzădar bătură la toate ușile: nicăiri nu se găsia un om fericit. Ei se întorceau descurajați, gîndindu-se la trista soartă ce îi aștepta, cînd la marginea unei păduri zăriră un cărbunar, care mergea cîntînd voios. „Pentruce cînti tu astfel?“ îl întrebară dinșii mirați de atîta veselie, care contrasta cu mîhnirea lor. — „Cînt, pentrucă sînt vesel și fericit“, răspunse cărbunarul. — „Cum? tu ești pe deplin fericit?“ — „De sigur“. — „Nu ți-ai blăstămat niciodată soarta?“ — „Nici odată!“ Emisarii împărătești se repeziră atunci spre cărbunar, dar

va! amară ironie a soartei! singurul om fericit din întreaga împărăție, care ar fi putut aduce suveranului său un serviciu atît de mare... n'avea cămașă.

Această frumoasă poveste ne arată, că fericirea nu constă în bogăție, nici în satisfacerea plăcerilor sensuale sau a vanității. Acei cari cred contrarul se înșeală, căci judecă dudă aparență. Averea joacă, e drept, un rol din ce în ce mai mare în viața omului, din cauză, că îi poate procura multe plăceri; dar asemenea plăceri, legitime în limitele importanței lor naturale, dacă sînt luate ca scop al vieții, dacă sînt urmărite exclusiv, ori se tocesc prin deprindere și dau loc la desgust și plictiseală, ori se transformă în patimi și devin tiranice.

Bogăția nu aduce celor ce o au satisfacțiunile pe cari și-le închipue acei ce n'au. Ea le creiază, în schimb, o mulțime de trebuințe artificiale, de patimi și îi face mult mai susceptibili. Bogății sînt tot așa de nenorociți, din cauza patimilor, dupăcum sînt săracii nenorociți din cauza mizeriei. Anaxagora, fiind întrebat care era omul cel fericit din timpul său, răspunse: „De geaba îl cauți în clasa bogată, căci mai de grabă îl veți găsi printre acei, cari vă par că trăesc în suferință“. Mulți dintre noi cunosc de sigur acopereminte modeste, cari adăpostesc mai multă veselie și mai multă mulțumire sufletească decît palatele cele mai strălucitoare.

Acei cari pun fericirea în satisfacerea

FOILETON.

La săpat.

Acruma baș în primăvară,
Cînd toace cresc, pornesc frumos,
Pră lucrători în cîmp afară,
Ar fi să-l vîdz săpînd voios.

Dar cum îl vîdz propcit în sapă,
Viț măi gîngi că lui îi — liănie?
Să miră că cio să măi facă
Cînd „o să-l ia acuș prin pînie“.

Că să și zbacie el săracu,
Vrînd prîntu toți ca să căscige,
Dar cînd nu ai dă dus cu sacu,
Năcazu nu-l măi poț tu frînge.

Cînd podu ți plin cu dă toacie
Măi vîndz, pân'ai și măi împeci,
Dar primăvara 'ntră bucacie
Atunci nu și 'ncătro să plecî.

Că încătro dai, nu-i venit,
Și numa 'n casă cit să trăcie;
Din patru lanță pã pămînt
Dăunge toacie să lie 'mpeci?

La a măi bătrînă sporcasă
Măi arie datorii dă moș,
Dă prăcînd ș'-or făcut casă
Și 'n anu dă foamecie scoș!

Înloc să 'mpece-or măi crescut,
Că trei copii o îngropat,
Cu camătă s'o măi făcut,
Cînd toacie i-s'or tobolat.

Lucra'o și pămînt „în parcie“,
Și lanțu cu 30 dă bănci,
C'asa'i îi „la soșietacie“,
Abia aducî cit îl împeci...

Că dă rogiășcie, ear îi binie,
Vîndz toamna, cum hahamii vreau,
Ș'o ducî dă astădz pănă minie,
Dar primăvara-i și măi rău.

Cînd nu măi ai din pod cie vînge,
Din cie a-ț facie și mălai...
Atunci ușor luda cie frîngie,
Banî dîndu-ț, ca să-ț tirăi traiu!...

Acru spunieț cinfe-i dăvină
Că noi așa am scăpătat;
Viața ni-e dă grijî prea plină;
Îi vaî ș'amar și la săpat?...

Ilie Crăciunel.

Știu animalele de rușine?

Învățatul L. von Ramius scrie într'o foae germană despre această întrebare, și părerea lui e, că da.

Maî întai arată că Gh. Darwin, cunoscător așa de bun al animalelor, e de aceeași părere. În adevăr eată ce zice într'un loc:

„Animalele au de bunăseamă mîndrie, le place să le lauzi. Cînele, ducînd în gură bățul stăpînului, e foarte mîndru și mulțumit. Deasemenea nu mă îndoesc ca înafară de frică, știe și de rușine“.

Doctorul Zell e de altă părere. Nu crede că animalul se poate și rușina, ci că noi luăm că rușine frica lui de pedeapsă.

Alt ivățat, Ramin, dă două pilde despre două cîni, cari au dat dovezi, că se poate să le fie rușine măcar că nu i-a bătut niciodată nimeni.

Maî întai e o cățea ce o numea „Bibbi“, a scriitorului. Oridecîteori făcea cite-o necuviință, adecă vărta pe covor, — căci altfel era foarte curată, — fugea să se ascunză sub canapea. De frică nu poate fi nici vorbă, că n'o bătuse nime pentru asta. Așadar de rușine se ascundea.

Întîmplarea cu un cîne, cotei, al unei bucătărese. Nici așa nu știa ce-i bătaia. Odată, — ce i-a venit în cap stăpînei? — a luat foarfecile și l-a tuns pănă la pele, peste tot. Nici nu l-a ocărit, nici nu l-a tăiat cumva cu foarfecile. Cum a scăpat dela tunsoare, coteiul s'a ascuns și timp de trei zile, nu l-au putut aflat nicăiri! Înzădar îl chema bucătăreasa cu numele cele desmierdătoare, înzădar își amintea cu dor de locul său iubit, lingă foc! Tocmai în ziua a treia l-au aflat pîtit într'o țevă groasă de lemn, care slujia la curgerea apei. Ar fi fost în stare să peară de foame și să nu se arate gol lipsit de podoaba lui firească, înaintea oamenilor.

Nu e dovadă nici asta, zice Ramin, că bietului cotei îi era rușine?

vanității, în lux, se înșală deasemenea, pentru că vanitatea face pe om să se ocupe numai de sine, și *egoismul este*, după cum vom vedea, *dușman neîmpăcat al fericirii*. Cine ar putea crede, dacă n'am avea o măturie sigură, că marele și gloriosul Ludovic al XIV-lea și-a petrecut ultimii ani într-o tristeță și plictiseală grozavă, tocmai fiindcă nu-l mai interesa nimic, afară de satisfacerea egoismului său?

Mult timp înainte de ivirea filosofilor, înțelepții greci arătau, că fericirea constă în moderarea dorințelor și în iubirea patriei. E deamă de amintit convorbirea pe care a avut-o cu Crezus, Solon, unul din cei șapte înțelepți ai Greciei. Solon plecând din Atena pentru a cuoaște obiceiurile popoarelor străine, se duse mai întâi în Egipt, și de acolo la Sardes, la curtea lui Crezus, care îl primi cu toate onorurile și îl găzdui în palatul său. După trei sau patru zile, când regele îi arătase toate bogățiile sale, zise lui Solon: „Renumele înțelepciunii tale a venit până la noi, căci știu că ai călătorit prin multe țări, spre a cunoaște obiceiurile și legile lor. Spune-mi dar, care este omul cel mai fericit, din cîți ai văzut?” Crezus îi punea întrebarea, crezînd că el este omul cel mai fericit dintre muritorii. Dar Solon fără să ascundă adevărul îi răspunde: „Acesta e Tellus din Atena!” Mirat de un asemenea răspuns, Crezus îl întrebă cu nerăbdare: „Dece socotești pe Tellus atît de fericit?” — „Pentru că a trăit într'un oraș înfloritor, a avut copii frumoși și virtuosi, cari toți i-au dat nepoți, s'a bucurat cu înțelepciune de o avere însemnată, apoi și-a încheiat existența într'o luptă a Atenienilor, fugărind pe dușmani. Atenienii îi ridicară un monument chiar pe locul unde căzuse mort, și-i dădură multe onoruri”.

Toate aceste spuse a lui Solon făcură pe Crezus să-l întrebe, pe cine crede mai fericit după Tellus, fiind sigur că va obține locul al doilea. „Cleobia și Biton, — răspunse Solon — niște Argieni, cari pelingă aceia, că se bucurau de o avere potrivită, erau atît de puternici, încît amîndoi au căpătat premii la jocurile publice. Se mai pune pe seama lor următoarea faptă: la o sârbă-

Noi mai putem adăoga, pelingă întîmplările pomenite de Ramin, din cari a doua, cea cu coteiul, ni-se pare mai lămurită, alta, pe care o povestește Ribot în cartea sa despre simțăminte. E vorba de un cine, foarte bine crescut, și pe care nu-l bătuse niciodată cineva. Era el foarte de treabă și cit se poate de cinstit. Nu lua carne sau altă hrană pe furis, că știa căci i-se dă porția, la vremea cuvenită. Odată însă bucătoreasa a lăsat pe masă o bucată de mușchiu, bătută gata s'o pună la prăjit. Cinele căzu în ispită, luă carnea și o mincă. Nu l-a văzut nime, dar cugetul începă a-l muștra, după săvîrșirea faptei. De bătae nu se putea teme, căci nu știa ce-i aceia. Cu toate acestea, s'a ascuns sub canapea și nu voia să iese cu niciun preț. Il muștra cugetul și, de bună-seamă, îi era și rușine c'a săvîrșit asemenea faptă de lăcomie și necinste.

Așadar putem crede, fără a ne putea teme că vom greși, deși e așa de greu a pătrunde în mintea și înima animalelor, că și unele din ele sînt în stare a se rușina de faptele lor.

Dacă e așa la animale, cu atîta mai mult e la oameni, fie și în copilărie. De această simțire se pot folosi părinții și învățătorii, spre a îndrepta la bine pe copii! Neapărat, însă, vor căuta a se folosi de rușinea firească, urmarea deadreptul din vre-o faptă necuviincioasă, dar nu se vor sili să rușineze pe copii, ca pedeapsă, înjosindu-i înaintea celorlalți, prin vorbe ocărtoare sau prin punere în genunchi sau alte mijloace și mai urite, ce se obișnuiau mai demult prin școli.

„Albina”.

toare a Junonei mama lor trebuia neapărat să meargă la templu, și nefiind timp să aducă boii dela cîmp, ei se înjugară la căruță și conduseră pe mama lor drum de 45 de stații până la templul zeiței”. „Ateniene, exclamă plin de furie Crezus, prețuiești atît de puțin fericirea mea, încît nu mă crezi demn de a mă pune alături cu acești oameni?” „Stăpîne, răspunse Solon, tu ai de sigur bogății nestimate și domnești peste un popor număros, dar nu pot răspunde la întrebarea ta altfel, căci nu știu dacă îți vei sfîrși zilele în prosperitate. Omul încărcat de avere nu-î mai fericit, decît celce n'are strictul necesar, afară numai dacă folosindu-se toată viața cu înțelepciune de bunurile sale, își termină cariera în chip strălucit. Nimic nu-î mai ales decît nenorocirea la bogăți, și fericirea la cei cari au numai cu ce trăi. Omul bogat, e drept, își poate satisface mai multe dorințe, în schimb însă e continuu supus caprițiilor soartei. Omul de mijloc nu poate suferi pierderi mari”.

Cum Solon nu-î spuse nimic pe placul lui Crezus, acesta îl concediă fără să-î facă vre-un dar. Mai tîrziu Crezus, fiind învins și condamnat la moarte de Cyrus, își aduse aminte de vorbele înțeleptului, și urcîndu-se pe rug, exclamă de trei ori numele lui Solon. Cyrus intrigiat de aceste cuvinte, ceru explicarea lor și gîndindu-se la nestatornicie, iertă pe Crezus și-l făcu chiar prieten.

Fericirea pentru Solon constă așadar în a îndeplini cît mai bine misiunea naturală, adică a fi sănătos, a lucra, a se bucura de cele necesare vieții și de stima oamenilor, a lăsa în urma sa copii virtuosi și a-și încheia existența printr'o moarte frumoasă.

Concepția lui Socrate despre fericire are o deosebită importanță, pentru că nu este numai produsul reflecțiunii sale, ci este o concepțiune trăită de el, experimentală. Socrate a făcut apoi dovada supremă, că este convins de adevărul doctrinei lui, preferînd moartea decît o viață altfel decum o înțelegerea el.

Pentru Socrate fericirea constă exclusiv în a fi virtuos. Avere, onorurile, opinia publică chiar, îi erau indiferente. „Ce de mai lucruri de cari eu nu am trebuință!” exclamă el odată cu mulțumire, trecînd pe dinaintea obiectelor expuse spre vînzare în piața Atenei, unde lumea se îngrămădea.

„Socrate, îi zice într'o zi Antiphon, eu credeam, că filozoful trebuie să facă pe oameni fericiți, dar tu imi pare, că faci dimpotrivă. Existența ta este astfel, încît un sclav n'ar voi să rămînă cu un stăpîn, care i-ar aplica regimul tău. Tu mîninci prost, tu bei numai apă, porți aceiași manta eara ca și vara, ubli fără de încălțăminte și n'ai nici tunică. Ce să-ți mai spun? Tu nu primești plată pentru învățătura pe care o dai, cu toate că e bine a avea bani, căci cu ajutorul lor poți duce o viață mai plăcută. Fără glumă, dacă tu îți formezi discipolii după asemănarea ta, te putem considera ca un profesor de nenorocire!” („T. R.”)

Cunoaște-te pe tine însuși.

Două lucruri mă amăgesc cînd scriu aceste rînduri:

Prostia, ce scoboară pe om până la treapta vitelor, și:

Înțelegerea, ce înalță pe dobitoace cîteodată până la el.

Ași vrea să prind amîndouă căpătie ale acestei înlînțuirii și să 'ncerc dacă ele se ating.

Ași vrea să cunosc ivirile pornirii firești, adică porniri fără judecată, și ale înțelegerii, și să știu, dacă dincolo de ele mai este ceva. Ași vrea însfîrșit, să pun faia 'n față patrundera, gîndirea, judecata, ținerea de minte și voința vitelor cu ale oamenilor. Să hotărască printr'un cuvînt temeinic, legăturile prin care se unesc sau împrejurarile, ce la îndepărtează. Și aceasta, fără alt folos, fără alt scop, decît: *adevărul*. Chiar de nu mi-ar înfățișa, îndrăzînd a-l privi în față, decît numai ticăloșiile vr'unui vînzător, sau ale vr'unui bîrfitor.

Tot omul, care gîndește, trebuie să se siliască din toată virtutea sa, ca să se cunoască în știința aceasta. Credința, este ertată numai după o adîncă gîndire.

Și pentru că să mă pregătesc întru aceasta, eu vreau să uit tot ce știu, tot ce cred, tot ce doresc, grozăviile învălmășelii și desfătările nemuririi! Eu vreau să caut singur în întuneric, această schinteie, care-mi poate da viața, sau acest adevăr, care mă poate strivi.

Dar mai 'nainte de toate, mă întreb: Cine a putut deștepta în mine această știrică atît de înălțătoare? De unde imi vine ea? Unde sălășluește ea? Dece această neliniște, ce covîrșește tot ce văd? Dece această însuflețire, ce mă duce neîncetat spre frumusețea, ce n'o pot ajunge, spre nemărginirea, ce n'o pot înțelege, spre desăvîrșirea, ce n'o pot s'o am? Vă mirați de slăbiciunea unei ființe, care nu poate dezlega aceste întrebări, ear eu mă încînt de sufletul, ce mi-le-a putut prilejui.

Să căutăm așadar, dacă nu cumva această puțință, este numai a omului. Să cercetăm cu îngrijire înțelegerea omului, în vitele, cari ne sînt mai apropiate, pedea parte înțelegerea vitelor, în oamenii, cari se apropie mai mult de vită, și de cari avem mulți, după trista dovadă de acum în urmă. Să asemănăm ivirile pornirilor firești, care atîrnă de lucrarea sistemului nervos, cu ivirile cunoștinții de sine și ale judecării și să însemnăm, dacă se poate, punctul hotărît, unde se oprește înriurirea organizației și unde începe libertatea morală.

După o asemenea cercetare, vom putea hotărî, care dintre amîndoi s'a înșelat, vînzătorul sau apărătorul lui, bîrfitoru? Apoi care înțelege adevăratele sale foloase: desfătutul, care trăiește în simțurile lui trupesti și în patimi, deșerte, sau înțeleptul, care viețuește în sufletul său și în virtutea sa?

Creșterea, morală, viața singuraticului ins, precum și cea a popoarelor, toată știința filozofică a omului, reiese din aceste întrebări, atît de renăscătoare și atît de întinse, încît încercarea însași a deslegării lor, e de cel mai mare preț pentru neamul omenesc, prin urmare și pentru cel românesc.

Traian V. Țăranu.

IGIENĂ.

Din imperiul ochilor.

Voi cita acum cîteva pareri relative la valoarea ochilor sau relativ la apreciere sorții orbilor.

Ninus, învins de frumuseța Semiramidei, a rugat pe soțul ei Menone să i-o cedeze lui; nevrînd, regele l-a amenințat că va porunci să i-se scoată ochii dacă nu va asculta. Menon a preferit mai bine moartea, decît scoaterea ochilor și, o tempora, o mores, în durerea sa s'a spînzurat!

Seneca zice:

Oculus perdidit: et nox habet suas voluptas!
(Perduti ochii: dar și noaptea are plăcerile sale).

CRONICA.

Fataliștii de turci vorbesc prin peana marelui nostru poet Bolintineanu (tom. I. pag. 6) astfel:

Și orbii chiar se bucură în noaptea lor adincă.

ear Mureșanu ne spune:

Amară-i dar soarta la orb, ce nu vede
Frumoasa natură și tot ce-i în ea.

și în alt loc:

Dă orbului însă avere, mărire,
Imbracă-l în stofă, fă-l domn pre pământ,
Și crede-mi, că 'n suflet tot simte mahnire,
Și tot ce dorește, e linul mormint.

C. Negruzzî scrie: „Om lipsit de simțul cel mai scump; care este într-o vecinică noapte; pentru care soarele n'are raze, nici cîmpul florii“. Un oculist englez se exprimă astfel: „Cucit spiritul se înalță asupra materiei, cuatita plăcerile intelectuale îl trec deasupra celor sensuale“. Orbul posedă încă pe cele dinăi, și poate exclama cu poetul: „Nu-mi pasă! o lumină cerească mă iluminează în interiorul meu, și ca și atîtea raze, forțele spiritului meu zboară în toate direcțiunile“. Cel mai vestit dintre oculiști, decedatul Grafe din Berlin, dă următoarea apreciere despre valoarea ochiului: „Oratorii l-au laudat, poeții l-au cîntat; dar valoarea lui deplină stă în dorul făcut al acelor, care odată l-au avut și l-au pierdut“. În fine o altă celebritate, oculistul vienez Arlt, ne zice: „Inchideți pe om în fundul întunerecului, numai să-i dați și de lucru, să-l faceți să-și exercite puterile, cari i-au mai ramas; și dînsul se va împăca cu soarta sa, avînd o menire pentru care trăește“. Un institut de creștere și întreținerea orbilor pentru țara noastră am implorat sperînd însă că se va mai ivi o a doua Dora d'Istria; una a lăsat capitalei o parte frumoasă din averea ei pentru un institut de surdo-muși, cealaltă însă să lase pentru cei orbi, pentru cei lipsiți de organul frunțas dintre organele noastre, care ne conduce prin împărăția lumii! Aceasta a doua este Regina Elisabeta creînd minunatul „Azil pentru orbi“.

Dr. Gheorghe Grăiniceanu.

ECONOMIE.

Pentru cultivătorii de albine.

Membrul Reuniunii noastre, domnul Alexandru Vlad, paroh în Mag (p. u. Szelistye), care se îndeletnicește de timp îndelungat cu stupăritul, dorind a-și pune stupăria în serviciul Reuniunii noastre, ne aduce la cunoștință, că are 44 stupi dintre cari: 20 în coșnițe artificiale sistem Dzierzon, 20 în coșnițe cu capac și cu lădiță de trecere și 4 în coșnițe simple, pe cari îi pune în vânzare. Prețul unui stup e 10 cor., la care se mai adaugă prețul coșniței și eventual și al cadrelor. Prețul unei coșnițe artificiale cu 2 despărțăminte și cu 2 ferestri și 5 cor., și a fiecărui cadru (ramă) e 10 bani. Într-o coșniță artificială încap 27-30 cadre sau rame. Cînd cadrele sînt pline cu miere, fiecare cîntărește peste 1 kg. Prețul unei coșnițe cu capac e cor. 1.20, a lădiței 1 cor. Într-o asemenea lădiță încap 8 cadre. Prețul unei coșnițe simple e 60 bani.

Roiuri din luna Iunie se vînd (fără coșniță) și anume: roiul I. cu 6 cor., al II-lea cu 4 cor. și al III-lea cu 2 cor. Doritorii de a cumpăra să trimită coșnița sau prețul unei coșnițe.

Pentru roiul al II-lea și al III-lea e de recomandat să nu se trimită coșnițe mari, ca roiul să o poată umplea de faguri pînă toamna, de oarece rămîind goală în anul viitor sau nu roiește, sau dacă și roiește umple coșnița cit e goală cu faguri de trîntori, cari nu aduc decît pagubă.

Cadrele le poate pregăti ori și cine. Lățișori pentru cadre se află de vânzare la Carol F. Jikeli în Sibiu cu 5 bani metrul dacă se cumpără 25 metri sau mai mult. La facerea cadrelor e delipsă formă, ciocan, clește de drot de 1 cm. late la vîrf și cue cit se poate de subțiri, ear lungi de 2 și jum. cm. Forme simple de scîndură vinde și d-l Vlad cu 50 bani bucata.

Uneltele neapărate pentru manuarea stupilor în coșnițe artificiale și în lădița de trecere sînt: clește de stupărit, material pentru fum și peană pentru măturarea albinelor. Se mai recer și alte unelte, cari se pot procura dela Kühne Ferencz din Budapesta I. Ker. Atilla u. 99 sz. Acesta la cerere trimite cataloage. D-l Vlad stă cu sfaturile sale la dispoziția orî cui.

Din parte-ne recomandăm cultivatorilor de albine și opșorul „Cartea stuparilor săteni“ scris de Romul Simu, care se poate procura dela noi, cu prețul de 70 bani plus 10 bani pentru poștă.

Tinărul Iuliu Petrovič din Lugoj a făcut doctoratul în științele juridice la universitatea din Cluj. Felicitări!

Examenul școalelor primare rom. din topopiatul Orăviții se vor termina încurînd. Asupra rezultatului vom reveni.

La București s'au pus în grevă funcționarii dela poștă și telegraf.

Se zvonește că puternicul împărat al Germaniei, Wilhelm II. va vizita, în Septembrie c. împreună cu arhiducele nostru Franz Ferdinand, marele manevre rom. la Dobrogiă, unde va fi o concentrare de 300.000 de oameni.

Greva tipografilor continuă.

Pela finea lunei curente d-na Bârsescu, însoțită de bărbatul d-sale d-nul Radovič, va da o reprezentație la Blaj.

Prin un ordin al ministrului cultelor s'a pus capăt și teatrului german din Presburg.

Andrei Alexandrescu, e numele unui Român, care a construit un nou aparat de sburat, numit „Minerva“, sistem propriu, cu care va face încurînd încercări de sburat la hipodromul din București.

Doi medici renumiți au murit de curînd. Anume Dr. Robert Koch în Berlin și Dr. Emil Zuckerkandl în Viena.

La expoziția de pictură și sculptură în „Salons parisiens“ din capitala Franței, România e reprezentată prin d-nii Brancuși și Iordărescu cari au expus lucrări remarcabile, ear în secția de pictură sînt expuse tablourile d-lor Simonidy, Stefan Popescu și Stoenescu, cari și-au câștigat un loc de frunte în cercurile artistice din Paris.

Clubul român din Viena, va ține la 11 Iunie ședința festivă. Cu această ocaziune, d. Marmeliuc student în drept, va ține o conferință despre bardul nostru național Coșbuc.

Academia Română a ținut sub președinția d-lui Anghel Saligny, Vineri la orele 2 p. m. o ședință publică în care d-l dr. Tănase Marinescu a vorbit despre „Cetatea Severinului“. Oratorul a făcut istoricul înființării acestei cetăți, arătînd teritoriul pe care l-a ocupat cetatea dela începutul ei, adică Oltenia înafară de Muntenia. Academia română a acordat premiul Lazăr de 5000 lei d-lui Alex. Zaharia profesor universitar pentru lucruri științifice.

Din New-York se anunță: Cea mai nouă și senzațională invențiune a lui Edison, e un aparat de fotografie cinematografică, care reproduce obiectele din natură cu culorile pe cari le au. Rezultatele obținute pînă acum chiar și după mărțurisirea lui Edison, nu sînt încă pedepplin satisfăcătoare, căci aparatul nu reproduce și culoarea roșie dar celelalte culori sînt admirabil reproduse. Ca adaus la acest aparat, Edison a construit și un gramafon care lucrează împreună cu aparatul cinematografic și fixează și sunetele orî vorbirea. Prin această nouă invențiune a sa, Edison a realizat scopul ideal, de a ne reprezenta pe eroi cinematografați, avînd în același timp prilejul de aî auzi vorbind orî cîntînd.

Noul cult care a luat naștere în Persia, unde a cîntia parte a populațiunii a îmbrățișat noua religie — a făcut în ultimul timp progrese imense în întregul Orient. Numărul aderenților săi e actualmente de peste două milioane, recrutîndu-se din locuitorii Turciei, ai Egiptului și ai Indiei de nord. Cultul acesta înglobează pe budhiști, șinotiști, ovrei persani precum și numeroși Perși. Dar și în Anglia s'au constituit grupuri importante în orașele Lonshire, Manchester, Liverpool, Edinburg și Glasgow. Bahaismul e înfățișat ca un fel de protestantism și islamism. Spiritul seu e antipapal, antiepiscopal și anticlerical. Scopul său e regenerarea islamismului. Se crede că consecințele sale politice vor fi considerabile.

În urma plebiscitului publicat pentru înlocuirea cuvîntului francez *pince-nez* cu unul din cuvintele: *cleștari*, *oculine*, *penas*, s'au primit 3297 răspunsuri (3087 din București și 210 din provincie) dintre cari sînt: 2140 p. *oculine*, 781 *penas* și 367 p. *cleștari*. Procedîndu-se la tragerea la sorți a premiilor în fața comisiunii de control au câștigat din trimitătorii soluțiunilor în condițiunile publicațiunii făcute, următoarele persoane: Doamna Maria Constantinescu, Calea Griviței 241, premiul I. de lei 60; Doamna Marița Nicolae Niculescu, Strada Roseți (Luter) Nr. 8, premiul II lei 30; Domnul Petre St. Stoica, magistrat la tribunalul Romanați Caracal, premiul al III-lea de lei 15; Pentru care s'a încheiat și un proces-verbal.

Zsélyi a câștigat premiul pus, prin zborul său de șase kilometri pe cîmpia dela Rákos, dar vînd, se vede, să se ferească de tribună, la coborîre sau rupîndu-se o sîrmă la mașină, a căzut dela înălțimea de 25 m., aeroplanul s'a prăbușit, ear Zsélyi a căzut cu capu în jos s'a lovit foarte rău și nu se știe de scapă viu. Zsélyi abia făcuse timp de trei săptămîni încercări de zbor și de aceea a greșit manevra.

Rector al universității din Budapesta, pe anul școlar 1910-11, a fost ales Dr. Emerich Réczey, profesor la facultatea de medicină.

La Cluj a apărut o nouă revistă umoristică lunară „Calicul Dimocrat“ sub direcția unui comitet redacțional. Prețul abonamentului 8 cor. pe 1/2 an 4 cor. Primul număr cu bogate ilustrații se prezintă bine, și sperăm că va prinde rădăcini. Adresa: Calicul Dimocrat, Cluj, Strada Franț Iosif 58.

Pentru îngrășarea vitelor, se capătă un admirabil praf, ce se pregătește aici în Oravița în farmacia „La Sf. Gheorghe“. Leacul acesta îngrășă caii, vite cornute, și porcii, apărînd animalele preventiv de orice boale.

Bibliografie.

La Administrația noastră se află de vânzare următoarele cărți:
Dr. Iosif Popovici Bocetele românești. 80
" " " Balade populare din Banat 1:80
Gheorghe Jianu: Potpourri . . . . . 1—
Dr. I. Fometescu: Creșterea igienică a copiilor — 25
Dr. E. Babeș: Diaagnoza . . . . . 3—
Iuliu Birou: Nașterea lui Christos, piesă teatrală pentru copii în 5 acte . . . . . —50
Nicolae Firu: Monografia bisericii ort. rom. din Oradea-mare . . . . . 1—

Poșta Redacțiunii.

Budapesta. Numai din — rsm — nu-ți putem ghici uumele, pe care, barem noi, trebuim să-l cunoaștem. Dacă ne arătați iscălitură, bucuros publicăm.

A apărut broșura:

Mizerie, boală, crimă și degenerare

sau

ALCOHOLISMUL ȘI URMĂRILE LUI

din punct de vedere

Economic, igienic, moral și național

de Pr. D. Voniga.

Tipografia Nouă, Orăștie 1910.

Broșura se extinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirituoase. 4. Beția și cunoștințele ei, în general. 5. Efectele stricicioase ale beuturilor spirituoase, în spețial asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al mortalității. Tuberculoza (oftica) și morburile mentale. 7. Alcoolul și morală publică sau raportul dintre alcoolism și criminalitate. 8. Alcoolul și ereditatea, sau efectele alcoolismului asupra posterității. Copii befișilor. 9. În resumat: Alcoolismul — Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare. 10. Lupta în contra alcoolismului. Combaterea beției. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învățămînt antialcoolic. Prețul 1 cor. 60 fil. Se poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile.

Editor proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care de-părtează de pe față și de pe mini orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebun-țate până acum. Se capătă la: **Apoteca Sfântul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein).
Prețul unui borcan de cremă ame-ricană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpu-nului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Un ucenic (șăgîrt)

din casă bună, care să aibă și școală în-destulitoare, se primește la
JOSEF SZALAY, zugrav
în casa proprie, subt Zidu-al mic.

AVIZ.

La negustorul **Samuel Heffer** în Agadici se află de vânzare, cu prețuri moderate, cam

40—50 mii de cărămidă arsă.

Un ucenic (șăgîrt)

din casă bună, care să aibă și școală în-destulitoare, se primește la
MAX SITTNER
timplărie (Tischler) de mobile și pentru zidiri
în Oravița.

Anunt.

Cele mai bune, mai moderne și
mai durabile

ghete și cizme

numai la mine se pot căpăta. În magazinul meu am tot felul de ghetе, lucrate exclusiv în atelierul meu.

După comande pregătesc **ghete ameri-cane, vinătorești, ortopedice și alte feluri de ghetе de cea mai bună ca-litate, ca: ghetе de tină, camașle, ghetе de zăpadă, ghetе comode, etc.**

Preuri solide și moderate.

x-39

Cu stimă

BENEDICT CSONGĂR

Oravița.

De vânzare o mașină de cusut
pentru păpușari cu prețul de 50 cor.

Profit mare

își pot câștiga Agenți sîrguitori, Funcțio-nari, etc. Off. subt **B. S. Nr. 100** la re-dacția acestei Gazete.

Haine elegante și ieftine

(după măsură.)

Mare asortiment de postavuri engle-zești și indigene.

Croială după cele mai noi jurnale engleze la

Gross Béla

atelier de croitorie modernă

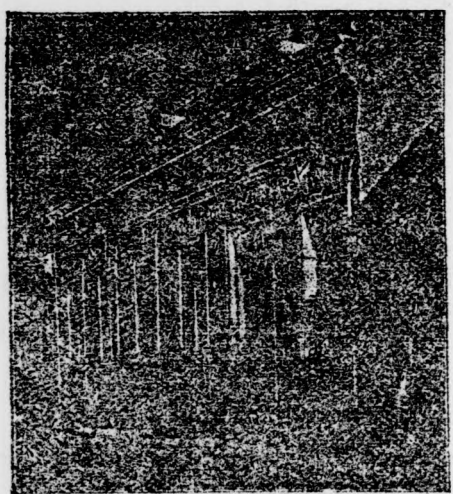
în Oravița, Stradă principală în casă proprie.

Fondată la 1896.

AVIZ.

La timplăria **Iohan Formayer**
în Oravița

se pot comanda toffelul de mobile și lucrări pentru zidiri, cu prețuri absolut solide, fiindcă neavînd depozit, costisitor, e în măsură a lucra mai ieftin decît oricare. Poftiți și vă convingeți!

Farmacia „La vulturul negru“

(Apoteca bătrînă)

Proprietatea KNOBLAUCH din 1819

Fondată la anul 1797.

Telefon Nr. 59.

Desinfector Antimorbin

este cel mai desevirșit aparat pentru desinfectarea aerului, nimicînd toți bacilii curăță numai decît aerul în locuințe. Prețul 12, 20 și 35 cor.

Kalodont, cea mai nesticăcioasă pastă pentru dinți, dă un luciu frumos dinților 60 fil.

Capsule împotriva limbricului mare. Efectul se arată într'un ceas. 3—4 cor.

Praf pentru îngrășarea vitelor 1/2 klg. 2 cor.
1 klg. 3-60 cor.

Prafi ncontra guturaiului (suspînul) cailor 1—2 cor.

Dialon este leacul cel mai bun pentru vindecarea ranelor de pe la copii 1 cor.

Regulin, mijloc natural încontra nemistuirii 1-60 cor.

Purgo, leacul cel mai bun pentru ordinare 1 cor.

Reparator, alină durerea la reumatism 1—2 cor.

Serravallo, leac bun pentru copii slăbuși și recova-lescenși, care avînd gust bun, se poate lua ușor și de adulți 2-60 cor.

Manol, netezește frumos pelea feței și a minilor 2 cor.

Tablete-Phenolphthalin sint prielnice de luat pentru urdinare 80 fil.

Pudră Ideal-Champoing face să crească frumos părul 30 fil.

Mosquitin, cel mai bun mijloc încontra mușcăturii insectelor. Alină numai decît durerea și umflătura 50 fil.

Crema-Margit este un mijloc neîntrecut pentru fru-musețe, curăță fața de orice pete.

Cremă 1— cor.

Pudră 1-20 "

Săpun —70 "

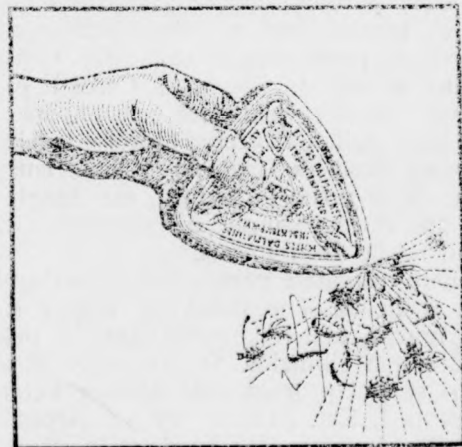
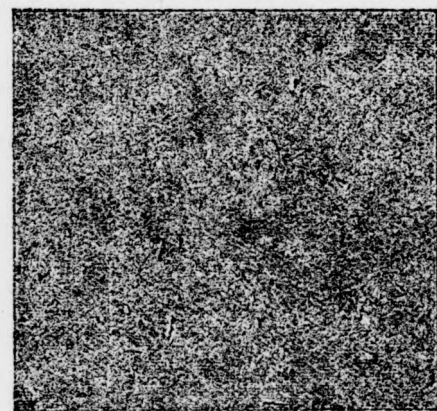
Pudră berlinesă pentru păr, alb, blond, brunet 20, 40, 100 fil.

Carton pentru stropit, conține cel mai bun praf de insecte 20 fil.

Rico, alifie pentru turiști, alină durerea și vindecă radical bătăturile 20—40 fil.

Nestle, făină pentru copii, aliment natural pentru copii ce sug, și pentru cei ce sufer de stomac 1—1-80 cor.

Mare depozit în cele mai noi le-gături pentru soboriți, toffelul de articole de gumă dela fabrici indigene și străine de primul rang, prețuri absolut solide, cum și toffelul de specialități, ceiace nu s'ar găsi în depozit, să câștigă fără nicio cheltuială în 2—3 zile.

Parfumerie și preparate cosmetice, cremă pentru obraz, pudră, parfumuri și săpunuri se pot căpăta totdeauna la „Apo-tecăria bătrînă“ a lui

Max de Knoblauch

în Oravița

în ulița mare, peste drum de Hotel Corona.